

Noutati

de la Agentia UE pentru droguri, Lisabona

RAPORTUL EUROPEAN PRIVIND DROGURILE 2023: TEME DE INTERES

O mai mare diversitate în ceea ce privește oferta și consumul de droguri creează noi provocări pentru Europa

(16.6.2023, LISABONA – **INTERDICȚIE DE PUBLICARE 12.00 Lisabona | 13.00 Bruxelles/CET**) O mai mare diversitate în ceea ce privește oferta și consumul de droguri creează noi provocări pentru politica în materie de droguri și pentru sistemul sanitar din Europa. Aceasta este una dintre problemele subliniate astăzi de **Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (EMCDDA)** cu ocazia lansării **Raportului european privind drogurile 2023: Tendințe și evoluții**, publicat la Bruxelles (1). Raportul oferă cea mai recentă imagine asupra situației drogurilor în Europa, explorând principalele tendințe și amenințările emergente.

Disponibilitatea drogurilor rămâne ridicată la nivelul tuturor tipurilor de substanțe, iar amploarea și complexitatea producției de droguri ilegale în Europa continuă să crească. În prezent, persoanele care consumă droguri sunt expuse la o gamă mai vastă de substanțe psihoactive, adesea cu un grad ridicat de puritate și de potență. Deoarece acestea pot fi vândute sub formă de pulberi sau pilule cu aspect similar, este posibil ca persoanele care le utilizează să nu știe ce consumă. Raportul subliniază necesitatea unor strategii eficiente de comunicare a riscurilor pentru a avertiza consumatorii cu privire la efectele nocive asupra sănătății pe care le au noile substanțe, interacțiunile dintre droguri și produsele cu potență mare.

Analiza acoperă o gamă largă de droguri ilegale, de la opioide și stimulante la noile produse pe bază de cannabis și droguri disociative (de exemplu, ketamină). De asemenea, oferă informații actualizate cu privire la substanțele psihoactive noi (NSP), care continuă să reprezinte o provocare pentru sănătatea publică în Europa. În 2022, 41 de droguri noi au fost raportate pentru prima dată prin intermediul Sistemului UE de alertă timpurie (EWS), ridicând numărul total de NSP monitorizate de **EMCDDA** la 930.

Comisarul european pentru afaceri interne, Ylva Johansson, afirmă următoarele: „Criminalitatea organizată legată de droguri reprezintă o amenințare majoră pentru societate și sunt profund îngrijorată de faptul că substanțele consumate în Europa de astăzi pot fi și mai dăunătoare pentru sănătate decât în trecut. *Raportul european privind drogurile 2023* descrie modul în care statele membre capturează cantități record de droguri ilegale. Vizitele mele recente în porturile maritime europene și în America Latină au evidențiat faptul că traficanții de droguri continuă să se infiltreze în lanțurile de aprovizionare, exploatarea lucrătorii și având un impact negativ asupra comunităților, prin violență și corupție. Este esențial ca UE să coopereze cu țările terțe în lupta, de la nivel global, împotriva traficului de droguri. De asemenea, este oportun ca EMCDDA să primească acum un mandat și un rol internațional mai puternice pentru a ține pasul cu această problemă a drogurilor aflată în permanentă evoluție”.

Raportul subliniază necesitatea unor date criminalistice și toxicologice îmbunătățite pentru a înțelege mai bine amenințările reprezentate de substanțele sintetice noi și cu potență mare, de amestecurile de droguri, de substanțele denaturate, de piețele drogurilor și de modelele de consum în schimbare. În cadrul noului său mandat din 2024, agenția va lansa o rețea europeană de laboratoare criminalistice și toxicologice pentru a consolida capacitatea în acest domeniu (2).

După cum afirmă **directorul EMCDDA, Alexis Goosdeel**: „Raportul din acest an ne reamintește, în mod clar, că problemele legate de drogurile ilegale pot fi întâlnite în întreaga noastră societate. Pe scurt: *Oriunde, orice, oricine*. Drogurile ilegale tradiționale sunt acum accesibile pe scară largă și continuă să apară noi substanțe cu potență ridicată. Aproape orice substanță cu proprietăți psihoactive poate apărea pe piața drogurilor, adesea etichetată sub alte denumiri sau în amestecuri. De aceea, drogurile ilegale pot afecta pe toată lumea, fie direct prin consum, fie indirect, prin impactul lor asupra familiilor, comunităților, instituțiilor și afacerilor. De asemenea, ele îi expun din ce în ce mai des pe cetățenii noștri la violența legată de droguri și la consecințele acesteia. În prezent, evidențiem provocările pe care le prezintă stimulantele, drogurile sintetice și noile produse pe bază de canabis. Este esențial să intensificăm testarea criminalistică și toxicologică pentru a detecta mai bine amenințările emergente și pentru a proteja sănătatea publică. De asemenea, trebuie să investim mai mult în servicii, cărora li se solicită acum să răspundă unor nevoi mai diverse și mai complexe”.

Noi evoluții ale politicii în materie de canabis pe o piață complexă

Domeniul de aplicare a politicilor în materie de canabis în Europa se extinde treptat, acoperind în prezent nu numai controlul canabisului ilegal, ci și reglementarea canabisului și a canabinoizilor pentru utilizări terapeutice și de altă natură (de exemplu, produse cosmetice, alimente).

În prezent, cinci state membre ale UE (**Cehia, Germania, Luxemburg, Malta și Țările de Jos**) plus **Elveția** introduc sau intenționează să introducă noi abordări pentru a reglementa aprovizionarea cu canabis pentru consum recreațional. Aceste modificări, prezentate în raport, evidențiază necesitatea de a investi în monitorizare și evaluare pentru a înțelege pe deplin impactul acestora asupra sănătății și siguranței publice ⁽³⁾.

Canabisul rămâne cel mai consumat drog ilegal din Europa. Se estimează că aproximativ 8% (22,6 milioane) dintre adulții europeni (cu vârste cuprinse între 15 și 64 ani) au consumat canabis în ultimul an. În 2021, cantitățile de rășină de canabis (816 tone) și iarbă de canabis (256 tone) capturate în UE au atins cel mai înalt nivel din ultimii zece ani, ceea ce sugerează o disponibilitate ridicată a acestui drog. În Europa, se estimează că aproximativ 97 000 persoane au intrat într-o formă de tratament pentru probleme legate de consumul de canabis în 2021.

Noile produse pe bază de canabis constituie provocări la adresa sănătății publice. Unele produse vândute pe piața ilegală drept canabis natural, pot fi denaturate cu **canabinoizi sintetici** cu potență mare, creând astfel riscuri de intoxicare. Totodată, extractele și produsele comestibile cu grad ridicat de potență au fost asociate cu cazuri de intoxicații acute, înregistrate la nivelul unităților de primiri urgențe ale spitalelor.

În 2022, **hexahidrocanabinolul (HHC)** a devenit primul canabinoid semisintetic raportat în UE. Acesta a fost identificat în două treimi dintre statele membre, în unele țări din UE, fiind vândut ca alternativă „legală” la canabis ⁽⁴⁾. Începând din octombrie 2022, HHC a făcut obiectul unei monitorizări intensive în cadrul sistemului UE de alertă timpurie (**EWS**), pentru a înțelege mai bine potențialele riscuri în Europa.

Capturi record de cocaină și îngrijorări tot mai mari legate de consumul de stimulante sintetice

Traficul unor cantități mari de cocaină în containere comerciale prin porturile maritime europene, determină disponibilitatea ridicată a acestui drog în prezent. Există îngrijorări că această situație ar putea contribui la creșterea consumului de cocaină, a efectelor nocive asupra sănătății și a criminalității legate de droguri.

În 2021, statele membre ale UE au confiscat o cantitate record de 303 tone de cocaină. Drogurile capturate în **Belgia** (96 tone), **Țările de Jos** (72 tone) și **Spania** (49 tone) au reprezentat aproape 75% din cantitatea totală capturată. Conform datelor preliminare pentru 2022, cantitatea de cocaină capturată în Anvers, al doilea port maritim din Europa ca dimensiune, a crescut la 110 tone, de la 91 tone în 2021. Probele sugerează că grupurile infracționale organizate vizează, de asemenea, din ce în ce mai des porturile mai mici din alte țări ale UE, precum și din țările care se învecinează cu UE. Fabricarea ilegală a cocainei în UE capătă o importanță din ce în ce mai mare; în 2021 au fost desființate 34 laboratoare de cocaină (față de 23 în 2020), unele dintre acestea fiind de mari dimensiuni.

Cocaina este drogul stimulant ilegal cel mai frecvent consumat în Europa, fiind consumată, în ultimul an, de aproximativ 1,3 % (3,7 milioane) dintre adulții europeni (cu vârste cuprinse între 15 și 64 ani). Aceasta a fost substanța cel mai frecvent asociată cu cazurile de intoxicații acute înregistrate la nivelul unităților de primiri

urgențe ale spitalelor în 2021, fiind menționată în 27% din cazuri. Există, de asemenea, unele semne că injectarea de cocaină și consumul de cocaină crack devin tot mai frecvente în rândul grupurilor marginalizate din unele țări, ceea ce necesită o intensificare a răspunsurilor de reducere a efectelor negative. Se estimează că, în 2021, 7 500 persoane au început tratamentul pentru consumul de cocaină crack.

Varietatea mai mare de stimulante sintetice, disponibile în prezent pe piața ilegală, crește riscurile pentru sănătatea publică. Tradițional, amfetamina a fost cel mai frecvent consumat stimulant sintetic în Europa. Cu toate acestea, există semne că atât metamfetamina, cât și [catinonele sintetice](#) contribuie acum, mai mult decât în trecut, la problemele generale legate de stimulante din Europa.

Raportul precizează, de asemenea, că, în prezent, substanțele stimulante sunt injectate mai frecvent, uneori în combinație cu heroină sau cu alte opioide. Înțelegerea pericolelor legate de schimbarea modelelor de consum al drogurilor injectabile va fi esențială pentru conceperea unor intervenții care să reducă efectele dăunătoare asociate cu acest comportament.

Potențialele riscuri pentru sănătate ale unor substanțe mai puțin cunoscute

Ketamina, utilizată ca anestezic și analgezic în medicină, a devenit un drog recreațional preferat în anumite medii. De obicei, este prizată și, uneori, se găsește adăugată în alte amestecuri de droguri, inclusiv în pudre și comprimate de MDMA. Persoanele care consumă ketamină, pe termen lung, pot dezvolta probleme de sănătate (de exemplu, leziuni ale vezicii urinare).

Creșterea utilizării în scop recreațional a protoxidului de azot („gaz ilariant”) în unele părți ale Europei ridică probleme de sănătate. O analiză recentă a **EMCDDA** ⁽⁵⁾ a evidențiat riscurile asociate cu acest drog, care pare a fi acum mai accesibil, mai ieftin și mai popular în rândul unor tineri. Printre aceste riscuri se numără intoxicațiile, arsurile și leziunile pulmonare și, în unele cazuri de consum de lungă durată, leziuni nervoase. Există un argument solid pentru ca serviciile de prevenire a consumului de droguri și de reducere a riscurilor să abordeze această substanță în cadrul activității lor. Abordările normative privind vânzarea și consumul acestei substanțe variază de la o țară la alta.

De asemenea, raportul surprinde interesul în creștere pentru potențialul terapeutic al drogurilor psihedelice. Deși există cercetări promițătoare cu privire la potențialul acestor substanțe de a trata diferite afecțiuni psihice, raportul evidențiază riscul ca în UE și în alte părți să se desfășoare programe nereglementate. Interesul din ce în ce mai mare pentru acest subiect poate încuraja utilizarea experimentală mai răspândită a acestor substanțe fără asistență medicală, ceea ce ar putea pune în pericol unele persoane vulnerabile.

Problemele legate de opioide din Europa sunt în continuă evoluție

Heroina rămâne opioidul ilegal cel mai frecvent consumat în Europa, însă, în unele zone, există, totodată, o preocupare din ce în ce mai mare cu privire la consumul de opioide sintetice. Multe opioide sintetice sunt foarte puternice și prezintă risc de intoxicație și deces. Sunt necesare doar cantități mici pentru a produce mii de doze, ceea ce le face potențial mai profitabile pentru grupurile de criminalitate organizată.

Pe piața europeană a drogurilor continuă să apară noi opioide sintetice necontrolate, în total fiind identificate 74 din anul 2009, până în prezent. În ultimii ani, cele mai multe dintre substanțele opioide nou-identificate și raportate către **EWS** au fost opioide foarte puternice pe bază de **benzimidazol** (nitazenă). În comparație cu **America de Nord**, noile opioide sintetice (de exemplu, derivații de fentanil și nitazenele) au, în prezent, un rol relativ nesemnificativ pe piața europeană generală a drogurilor, deși reprezintă o problemă importantă în unele țări.

Noile opioide sintetice (inclusiv benzimidazolii și derivații de fentanil) au fost asociate cu o creștere a numărului de decese prin supradoză în **țările baltice**. În **Estonia**, au fost descoperite noi opioide sintetice în amestecuri care conțin o benzodiazepină și un sedativ pentru animale – **xilazina**. Aceste combinații, cunoscute sub numele de „benzo-dope” și, respectiv, „tranq-dope”, au fost asociate cu decese cauzate de supradoză în **America de Nord**. În raport se precizează: „... chiar dacă problemele din acest domeniu sunt relativ limitate în prezent, acest grup de substanțe reprezintă o amenințare, cu potențialul de a afecta mai grav, în viitor, sănătatea și securitatea în Europa”.

În prezent, disponibilitatea heroinei pare să se mențină la un nivel ridicat. Cantitatea de heroină capturată de statele membre ale UE a crescut de peste două ori în 2021, ajungând la 9,5 tone, în timp ce, **Turcia** a capturat o cantitate record de 22,2 tone. Aproape toată heroina consumată în Europa provine din **Afganistan**, unde talibanii au anunțat în aprilie 2022 interzicerea cultivării macului opiaceu. Deși este prea devreme pentru a ne pronunța asupra modului în care va fi afectată piața europeană a heroinei de această interdicție, există temeri că orice scădere a disponibilității heroinei ar putea fi asociată cu o creștere a ofertei și a cererii de opioide sintetice.

Președintele Consiliului de administrație al EMCDDA, Franz Pietsch, concluzionează: „Raportul de astăzi este o resursă esențială pentru a obține o perspectivă strategică asupra situației drogurilor în Europa și a implicațiilor acesteia pentru sănătatea publică și securitate. Lansarea raportului are loc într-un moment crucial, deoarece EMCDDA se pregătește pentru un nou mandat și un nou viitor. Așteptăm cu interes desfășurarea acestei noi misiuni promițătoare, în cadrul căreia agenția își va extinde capacitățile de monitorizare, va stimula pregătirea UE și va contribui la dezvoltarea competențelor pentru intervenții mai eficiente în domeniul drogurilor.”

(¹) Pentru mai multe informații despre *Raportul european privind drogurile 2023*,

vezi https://www.emcdda.europa.eu/event/2023/06/launch-event-european-drug-report-2023_en.

Raportul descrie situația drogurilor la sfârșitul anului 2022, pe baza datelor din 2021 și, acolo unde sunt disponibile, din 2022.

(²) În 2024, EMCDDA va deveni Agenția Uniunii Europene pentru Droguri (EUDA), cu un mandat extins.

(³) https://www.emcdda.europa.eu/publications/faq/cannabis-laws-europe-questions-and-answers-for-policy-making_en

(⁴) https://www.emcdda.europa.eu/news/2023/new-cannabinoid-hhc-spotlight-market-evolves_en

(⁵) https://www.emcdda.europa.eu/news/2022/11/no-laughing-matter-new-report-shows-rise-recreational-use-nitrous-oxide_en